

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRISKE SVOJINE

KLASA 47(2)

IZDAN 1. MAJA 1929.

PATENTNI SPIS BR. 5824.

Wilhelm Gutmann, Beč.

Sprema za pogon i gibanje.

Prijava vđ 10. oktobra 1927.

Važi od 1. marta 1928.

Traženo pravo prvenstva od 16. oktobra 1926. (Austrija.)

Pronalazak se odnosi na takove pogonske spreme, kod kojih se iskoristi titranje nekog predmeta, kao na pr. batića elektromagneta, na takav način, za postignuće gibanja u jednom pravcu, da učinak titranja deluje u jednom pravcu a da se zapreći njegovo djelovanje u bitnosti u drugom, suprotnom pravcu.

Po ovom pronalasku postigne se to tako, da je vezan — na zgodno okretljiv način — sa batićem elektromagneta jedan krak, koji je postavljen koso napram ploštinu otpora predmeta, kojeg treba gibati i da stalno prileži tarući se na toj ploštinu tako, da taj krak kod gibanja u jednom pravcu ima težnju, da se upre na ploštinu otpora, dočim se u drugom pravcu povlači natrag, tako rekući bez zapreke, preko ploštine otpora, čime nastane usled brzog titranja neprestano gibanje za to odredjenog predmeta (ploštine otpora) u prvo označenom pravcu.

Kod upotrebe izmenične električne struje, sastoji se cela uredba za pogon iz jednog elektromagneta i batića, na kojem je koso postavljen krak za pogon. Kod upotrebe jednosmislene struje mora da bude uredjen samodelujući prekidač, koji otkapča i zakapča tok u svrhu titranja batića.

U nacrtu je predviđen pronalazak. Fig. 1 i 2 prikazuju primeran izvod pogonske uredbe sa strane i gornje lice. Fig. 3 prikazuje spremu za prekidanje struje upotrebljenu za jednosmislenu struju i

kopčanje potonje u krug struje (uredbe za pogon).

Uredba za pogon sastoji se jednostavno iz jednog elektromagneta 1, koji stavlja svoj batić 2 u brzo gibanje. Na batiću se nalazi zgodno okretljivo smešten krak 3, koji prileži u kosom položaju na jednu ploštinu otpora 4 predmeta, kojeg treba gibati. Na kraju tog kraka smeštena je prikladno jedna prevlaka iz gume 5, ili kakav drugi predmet za trenje, koji je pritisnut prilično usled vlastite težine kraka, na tu ploštinu otpora. Da bi se učinio učinak titranja osetljivijim i da bi se mogao regulisati, smešten je na batiću doboš iz gume 6, koji je pričvršćen medju krajevima dviju pomakljivih ležišta n. pr. šarafa 7.

Kod upotrebe izmenične struje kod prije opisane jednostavne uredbe elektromagneta, sa pomoću njegovog batića u titranje stavljenim kosim krakom, dovoljan je učinak potonjeg, da se stavi predmet u stalno gibanje u istom pravcu. To sledi iz te činjenice, da ima kosi krak kod pomicanja u pravcu kosog zahvata težnju, da se upre o ploštinu otpora, dočim se kod pomicanja u drugom pravcu povlači natrag, bez znatnije zapreke, usled čega se predmet (ploština otpora 4) giblje stalno u prvo označenom pravcu.

Ako je n. pr. predmet obešen okretljivo, to nastane usled brzog titranja praktično jednoliko kretanje u jednom pravcu.

Ako stoji na raspolaganje kao energija samo jednosmislena struja, to treba da se ukopča samo neki automatični prekidač, kao na pr. Neef-ov batić, koji proizvadja za postignuce titranja batića potrebno prekidanje struje.

Jedna je izvodna forma prekidača struje prikazana u Fig. 3 šematično. Taj se sastoji iz poznatog elektromagneta 8 i jednog, na način Neef-ovog batića smeštenog batića 9 sa kontaktima 10, 11 i 12, od kojih je potonjih jedan priključen preko pogonske spreme (Fig. 1 i 2.) na drugi pol izvora jednosmisljene struje. Način kopčanja i delovanja ovog prekidača je sveopće poznat.

U nekojim slučajevima može taj prekidač sam da služi kao uredba za pogon (motor), pri čemu je batić 9 tako izobrazben, kako je to prikazano u Fig. 1 i 2. Opisana uredba za pogon može se upotrebiti svuda, gdje je potrebno, da se neki predmet pomiče ili okreće stalno u

jednakom" pravcu, n. pr. za pomicanje oglasa ili reklama.

Zahtevi patent:

1. Uredba za pogon, označena time, da je jedan titrajući predmet, na primer batić nekog elektromagneta, snabdeven prikladno okretljivim krakom, koji prileži stalno u kosom pravcu na ploštinu otpora predmeta kojeg treba gibati i da potonjem pomiče u jednom pravcu.
  2. Uredba po zahtevu 1 označena time, da leži kosi krak svojim krajem pomoću nekog hraptavog predmeta na ploštinu otpora predmeta kojeg treba gibati.
  3. Uredba po zahtevu 1 označena time, da je za upotrebu jednosmisilene struje uredjen prekidač, koji je u jednom gradjen sa uredbom za pogon.
  4. Uredba po zahtevima 1 do 3 označena time, da je smešten batić elektromagneta pomoću elastično zaštitljivog materijala među pomakljivim ležištima.

Fig. 1.

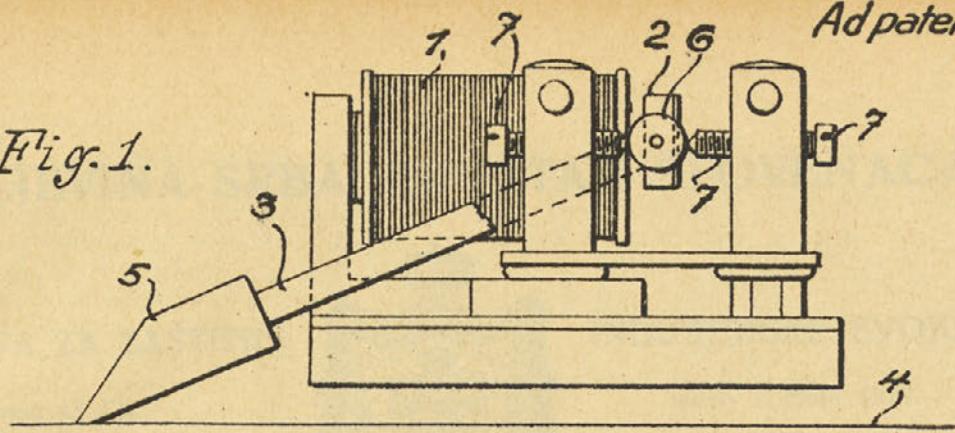

Fig. 2.

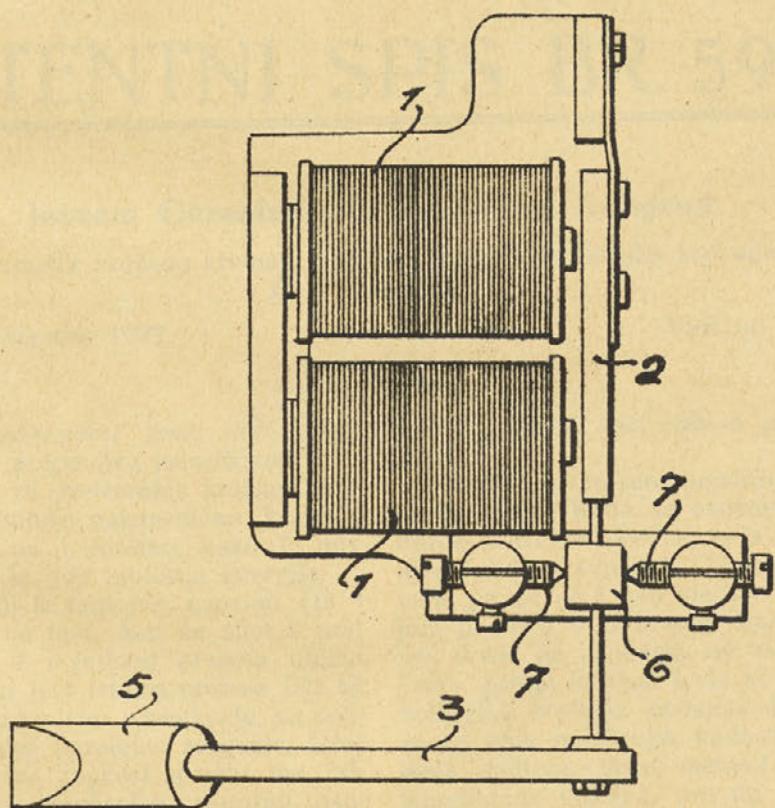

Fig. 3.

